

Protokoll 4/2023

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 25 april 2023 kl. 16:00-16:12, Klara konferens, Klarabergsviadukten 90, rum Viktor Arendorff

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Felix Finnveden (S)
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Johan Heinonen (S)
Ulrika Lorentzi (S)
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Thomas Wihlman (C)
Özlem Körhan (V) ersätter Inger Gretzer Qvick (V)
Margita Jacobsson (L)

Ersättare

Sven Britton (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Magnus Ivarsson (V)
Kristina Ekelund (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)
Malin Frick (C)

Övriga närvarande

Patric Rylander Förvaltningschef
Carl Smitterberg Enhetschef
Jonathan Storm Nämndsekreterare

Paragraf

§§1-19

Sekreterare

Jonathan Storm

**§ 1
Närvarande****Beslut**

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2
Val av justerare

Beslut

Äldrenämnden utser vice ordförande Nike Örbrink (KD) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V)

§ 3

Anmälan av protokollsjustering ÄN 3/2023-03-21

ALD 2023/31

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/31-5 Äldrenämndens protokoll 2023-03-25

§ 4**Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning****Beslut**

Äldrenämnden fastställer föredragningslistan med tillägg av ny punkt 13 "Fyllnadsval till det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor".

§ 5

Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Hugo Laigar och Anette Hellström (M) lämnar in en skrivelse med rubrik "Skrivelse från Moderaterna angående äldreomsorgens ekonomi", diarienummer ALD 2023/85

Beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att skrivelsen överlämnas till förvaltningen för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar att överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Äldrenämnden 25 april 2023

Skrivelse från Moderaterna

Skrivelse från Moderaterna angående äldreomsorgens ekonomi

Omvärldsläget med den höga inflationen slår brett mot flera av kommunens verksamheter. Vi noterar att äldreförvaltningen i sin månadsrapport uttrycker osäkerhet kring kostnadsutvecklingen för den egna verksamheten. Detta föranleder en oro hur kostnadsläget utvecklar sig för omsorgen och den verksamheten som påverkar de äldre i staden. Även om de äldre inte larmat som Stockholms skolor om stora underskott ser vi med stor oro på den framtida omsorgen.

Då äldreförvaltningens målgrupp också kommer att öka kraftigt de kommande åren är det viktigt att tänka långsiktigt och fördela resurserna på ett ansvarsfullt sätt.

Med anledning av ovanstående undrar vi:

1. Vad säger stadsdelarnas sammanlagda prognoser för äldreomsorgen? Prognostiseras de en budget i balans eller finns det fall av underskott?
2. Vad ser äldreförvaltningen för behov framgent för att hantera eventuella utmaningar?

§ 6
Äldredirektörens information/presentation

§ 7

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026

ALD 2023/36

Beslut

Förvaltningens förslag till budgetunderlag för år 2024 med inriktning för 2025 och 2026 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Robert Mjörnberg m.fl. (V), Felix Finnveden m.fl. (S) och Vivianne Gunnarsson (MP) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Liliane Åkerlund (SD) lämnar ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.

Deltar inte i beslut

Liliane Åkerlund (SD) deltar inte i beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Moderaterna.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Thomas Wihlman (C) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Centerpartiet.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar att överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/36-2 Tjänsteutlåtande Underlag for budget 2024 med inriktning 2025 och 2026-Version med ändring

- ALD 2023/36-2.1 7. Bilaga 1 - Blankettset
- ALD 2023/36-2.2 7. Bilaga 2 - Lokalförsörjningsplan

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 7

Dnr: ALD 2023/36.

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för äldrenämnden

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Stadens omsorg ska kännetecknas av kvalitet, värdigt bemötande och valfrihet, där det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas. Rätten att bestämma över sin egen vardag gäller alla vuxna människor oavsett ålder. Kvalitet, valfrihet och mångfald är en självklarhet. Alla äldre ska få en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan och där individuella behov och förutsättningar beaktas.

De demografiska förändringarna där andelen äldre i behov av vård- och omsorg blir allt fler behöver staden arbeta och planera långsiktigt för att möta. Ett särskilt prioriterat område för detta är platserna på vård- och omsorgsboenden och seniorbostäder. Kristdemokraterna befarar att majoritetens ideologiska vilja att begränsa andelen boenden i privat regi riskerar att påverka nybyggnationen negativt. När minst 60 procent av platserna ska vara kommunala riskerar staden att tvingas prioritera mer i investeringsprojekt och platserna på sikt att bli för få.

Ett ytterligare område som behöver kontinuerlig utveckling är staden som arbetsgivare och situationen för de anställda inom äldreomsorgen. Kristdemokraterna ser särskilt behov av att

fortsätta utveckla och behålla medarbetare som är anställda samt attrahera, rekrytera och introducera presumtiva och nya medarbetare. Ett långsiktigt arbete behövs för att chefer ska ges bra förutsättningar för ledarskap i äldreomsorgen. För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från äldreomsorgen behöver medarbetarna fortsätta utveckla sina kunskaper samt ges en bra och hållbar arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Antalet medarbetare per chef behöver långsiktigt minska för att hamna på nivåer som ger förutsättningar för ett närvarande ledarskap och en god arbetsmiljö.

Kristdemokraterna ser även behov av kompetenshöjande insatser för medarbetare ska prioriteras, i synnerhet inom demensområdet och geriatrik. Det ska finnas tydliga karriärvägar för anställda. Arbetet med välfärdsteknik ska utvecklas. Inom detta område finns en stor potential att förbättra omsorgen, arbetsmiljön och öka tryggheten för den enskilde.

I övrigt hänvisar jag till Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 7

Dnr: ALD 2023/36. Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för äldrenämnden

Hugo Laigar m.fl (M)

Förslag till beslut

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Våra partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt i tolv av de senaste 16 åren. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor. Servicen till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i oavsett ålder. Vi vill bygga en stad där människor med olika bakgrund och livssituation möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för ett Stockholm man kan bo i hela livet.

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål i såväl lugna som pressade tider. Äldreomsorgen ska ha den äldres individuella behov i fokus samt präglas av kontinuitet och hög kvalitet i alla insatser. Äldreomsorgen ska främja en hög livskvalitet för den enskilde, oavsett hälsotillstånd och ålder. Det är viktigt att äldreomsorgen erbjuder valfrihet inom såväl hemtjänst som dagverksamhet och boende.

Ett strukturerat och långsiktigt utvecklingsarbete ska bedrivas i hela staden som ger verksamheten ett tydligt uppdrag och innehåll och säkerställer tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens. Det strategiska utvecklingsarbetet tar sikte på ändamålsenlig styrning och organisation, personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden, att säkerställa grunduppdraget och en värdig omsorg med hög kvalitet.

Kompetensförsörjningen är ett område som vi ser gärna hade fått större utrymme i det förslag som nuvarande majoritet för vidare inom stadens förvaltning

Den demografiska utmaning som på sikt måste beaktas är när antalet äldre i staden ökar kraftigt. För att klara den demografiska utvecklingen krävs en samverkan och långsiktig samplanering mellan stadens olika delar. Vi uppmanar även fristående aktörer att vara med och bygga fler äldreboenden för att kunna erbjuda hög kvalitet vad gäller innehåll och serviceutbud. Äldrenämnden har en central roll i detta arbete och ska verka för att utveckla stadens äldreomsorg samt stärka medarbetarnas yrkesroll.

Men, i detta underlag bör rimligtvis också kost och måltider fått större plats av den styrande majoriteten. Det är av yttersta vikt att se till kosthållningen, särskilt på äldre dar eftersom risken att drabbas av undernäring då är större. Undernäring i sig medför framförallt en minskad livskvalitet för den enskilde och har dessutom stora samhällskostnader.

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 7

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för äldrenämnden

Dnr ALD 2023/36

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anförs.
3. Att därutöver anföra följande

Våra partier – Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt i tolv av de senaste 16 åren. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor. Servicen till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i oavsett ålder. Vi vill bygga en stad där människor med olika bakgrund och livssituation möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för ett Stockholm man kan bo i hela livet.

Alla har rätt till en bra ålderdom. Fram till år 2040 förväntas antalet personer över 80 år i Stockholm fördubblas. Det ställer växande krav på äldreomsorgen. Staden ska visa äldre som behöver hjälp respekt för deras behov, livsval och intressen. Äldre som behöver boende eller hemtjänst ska ha stor valfrihet. För många är måltiden en glädjestund på dagen. Samtidigt är undernäring bland äldre ett stort folkhälsoproblem. Inom hemtjänsten – liksom på vård- och omsorgsboenden – ska stor vikt läggas vid såväl maten som måltiden. Alla äldre på vård- och omsorgsboenden ska erbjudas dagliga sociala aktiviteter liksom erbjudas dagliga utevistelser.

För att hemtjänsten ska fungera väl krävs det att det finns kompetent personal som vill stanna kvar och utvecklas inom yrket och erbjuds attraktiva anställningsformer. Vi vill att särskild hemtjänstutbildning ska införas. Många äldre har också boendestödare och även dessa ska ha adekvat utbildning. Hos en del äldre kan minnen av krig, flykt och andra umbäranden komma tillbaka. Det är därför angeläget att personal inom äldreomsorgen har kunskaper om posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och önskvärt att hjälp finns även på det egna språket för dem som har ett annat modersmål än svenska.

En fast omsorgskontakt i hemtjänsten är viktigt både för dem som får hemtjänst och för att öka attraktiviteten och kompetensen i yrket. Valfärdsteknik kan vara ett viktigt komplement i vården och omsorgen av äldre. Dessutom behövs personal både i hemtjänsten och på äldreboenden som kan stödja äldres IT-användning.

De anhörigas situation måste särskilt uppmärksammas och ambitionerna höjas i enlighet med det program för anhörigstöd inom socialtjänst och äldreomsorg som infördes föregående mandatperiod av den grönbå majoriteten. Vi vill utveckla möjligheterna inom staden för avlastning av anhöriga genom så kallade korttidsplatser.

Det finns även äldre som lever i utsatthet och hamnar mellan stolarna, då de inte klarar av att bo i ett seniorboende på egen hand men inte bedöms ha tillräckligt omsorgsbehov för ett vård- och omsorgsboende. Inte minst för deras skull måste vi skapa fler boendialternativ mellan ordinärt boende och heldygnsomsorg, såsom biståndsbedömda trygghetsboenden.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 7

Dnr: ALD 2023/36. Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för äldrenämnden

Thomas Wihlman m.fl. Centerpartiet

Förslag till beslut

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

Våra partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt i tolv av de senaste 16 åren. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor. Servicen till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i oavsett ålder. Vi vill bygga en stad där människor med olika bakgrund och livssituation möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för ett Stockholm man kan bo i hela livet.

Förvaltningen redovisar två olika prognoser, framskrivning enligt nuvarande omsorgskonsumtion respektive framskrivning enligt hälso- och teknikutveckling. Det sägs också: Oavsett scenario, innebär ökningen av antalet äldre att staden behöver en god framförhållning när det gäller planering, samverkan, förebyggande arbete och omfördelning av resurser för att klara av att möta den snabba utvecklingen med fler äldre och därmed en ökad omsorgskonsumtion. Det bör i sammanhanget påpekas att det finns en betydande osäkerhet i frågan kring framtida konsumtion av äldreomsorg. Om den tillgång som egentligen önskas av till exempel bostäder inte kan tillgodoses kommer färre individer att efterfråga detta, då man inser att möjligheten att bli tillgodosedd är liten.

Oavsett ovanstående bedömningar är det ytterst sannolikt att det behövs krafttag totalt sett, och även på en del specifika områden. I underlaget utpekas också ett antal sådana områden. Däremot saknas till viss del beskrivningar på hur behoven ska kunna mötas, det är därför något som förvaltningen gärna får utveckla mer.

Från Centerpartiets sida vi vill peka på flera områden där krafttag behövs. Ett handlar om bostadsbyggandet. Här är det beklagligt att ett flertal framtida projekt som i boendeplan 2023 angavs som planerad privat nyproduktion i kommande boendeplaner flyttas till kommunal nyproduktion. Det innebär att staden kommer få ökade investeringskostnader för nyproduktionen av vård- och omsorgsboenden samtidigt som investeringar behöver göras i befintliga boenden.

Det handlar också om kompetens och personalförsörjning. Vi föreslog inför budget 2023 olika åtgärder för att skapa intresse hos ungdomar för vård- och omsorgsyrken. Men vi föreslår också en ökad satsning på seniora medarbetare, personer med både kompetens och erfarenhet som exempelvis i förändrade arbetsförhållanden kan förmås stanna kvar i yrkeslivet. Samtidigt blir de både förebilder för yngre medarbetare och det pekas på en möjlig yrkeskarriär. I förvaltningens förslag pekas på samverkan med andra, som SKR och regionen, men det viktiga är att staden snabbt vidtar ännu mer kraftfulla åtgärder för rekrytering och kompetensutveckling än man gjort hittills.

I sammanhanget kan också noteras att Sverige behöver arbetskraftsinvandring och kraftfulla språkinsatser för att människor snabbt ska komma i arbete. Här finns en stor möjlighet för äldreomsorgen. När det från riksdagspartier signaleras åtstramningar av arbetskraftsinvandring eller man dröjer med åtgärder för nyanlända så att de snabbt lär sig svenska finns det en påtaglig risk för att detta försvårar personalförsörjningen inom äldreomsorgen.

Förvaltningens budgetunderlag andas en del hopp utifrån perspektivet teknik- och IT-utveckling. Men även inom detta område krävs stora resurser och kompetens inom organisationen (vilket avser även upphandlingsdelen) för att detta ska få effekt. Man kan inte förvänta sig någon "quick fix".

De äldres behov måste stå i centrum. Det är självfallet att vi från politiskt håll måste göra prioriteringar och våga ta svåra beslut utifrån det perspektivet. Vi menar också att det utifrån den ovan skisserade bilden krävs satsningar på ett ledarskap som kan möta de nya utmaningarna och samtidigt våga ge handlingsutrymme åt medarbetarnas kreativitet och innovationsförmåga.

Som förvaltningen pekar på är samarbetet med forskningen viktigt men vi vill se ytterligare sådant samarbete där även metoder som "action research" kommer in och att man i studier inte bara arbetar med fokusgrupper och enkäter utan även med kvalitativ forskning. I det senare fallet har det visat sig bland annat i England lättare att komma åt vad som faktiskt är medborgarnas riktiga behov, och som ibland också är något annat än vad den kommunala organisationen tror behövs.

Det behöver också, avslutningsvis, diskuteras om stadens nuvarande styrmodell behöver modifieras med inriktningen färre mål samt större fokus på övergripande mål som är uppföljningsbara och som leder till minskad byråkrati och minskade resursbehov administrativt. Centerpartiet deltar gärna i en sådan diskussion.

Äldrenämnden

2023-04-25

Ärende 7

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026

Dnr. ALD 2023/36

Robert Mjörnberg m.fl. (V)

Felix Finnveden m.fl. (S)

Vivianne Gunnarsson (MP)

Särskilt uttalande

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för ett väl utfört arbete med underlaget för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för Äldrenämnden. Vi inom majoriteten vill tillföra ett par punkter som vi anser är centrala för vad som, i vår mening, behöver fokuseras på ytterligare för att säkra en bra äldreomsorg på lång sikt.

Det övergripande politiska temat som vi tror det finns en stor enighet kring, oaktat politiskt parti, är att vi behöver säkra personaltillförseln, säkerställa utbildningsvägar och förbättra villkoren för personalen som arbetar inom äldreomsorgen. Dessa tre aspekter hör tätt samman med möjligheterna att överhuvudtaget locka personal till att just söka sig till omsorgen och möjliggöra en hög kvalitet på äldreomsorgen för den enskilde. Det kommer därför att vara prioriterade områden för denna majoritet.

Äldre ska möta personal som de känner igen. Kontinuitet är av yttersta vikt för tryggheten och för att kunna ge stöd och hjälp utifrån individens behov och önskemål därför behöver stadens arbete för att nå kontinuitetsmålen stärkas framöver. Ramtid ger positiva effekter både för personal och den enskilde där det införts men implementeringen har nu pågått under lång tid och det är angeläget att ramtid implementeras fullt ut inom hemtjänsten. Höjd bemanning, anställda med rätt kompetens, färre tidsbegränsade anställningar och fler heltidsanställda kommer att bidra till tryggare anställningar och därmed bättre villkor. Att därtill säkra upp bemanning vid frånvaro genom exempelvis bemanningspool i egen regi, kommer ytterligare att främja kontinuiteten inom äldreomsorgen. Genom stabilare bemanning kommer arbetsmiljön att förbättras och detta kommer att bidra till en stärkt kvalitet inom äldreomsorgen.

Vi ser ett fortsatt behov av att lösa utmaningar som finns i samverkan mellan den kommunala äldreomsorgen och regionens sjukvårdsinsatser för att äldre i behov av vård och omsorg inte ska hamna mellan stolarna. Regionen planerar och genomför stora organisatoriska förändringar inom vårdorganisationen som kommunerna behöver möta för att minska effekterna av det delade huvudmannaskapet. Det är viktigt att staden fortsätter samverka och

ta nya initiativ tillsammans med regionen för att analysera och lösa ut de utmaningar som finns inom äldrevård- och omsorg.

Från och med 2024 har staden krav på att 80 procent av äldreomsorgens personal ska vara utbildad varav 30 procent undersköterskor. Detta tycker majoriteten är bra men vi ser att ambitionsnivån behöver vara högre och vill ha som inriktning att höja kompetensnivån ytterligare 2025.

**Äldrenämnden
Särskilt uttalande
2023-04-25
Ärende 7
Dnr ALD 2023/36**

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för Äldrenämnden.

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 grundar sig på den rödgröna majoritetens politiska direktiv. Sverigedemokraterna står för en annan inriktning och väljer därför att avstå från att delta i beslut.

Liliane Åkerlund (SD)

Åke Nordström (SD)

§ 8

Yttrande över revisionsrapport nr 1 2023, Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott

ALD 2023/50

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande och överlämnar det till revisorsgrupp 1.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M), Margita Jacobsson (L) och Thomas Wihlman (C) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande från Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Revisionskontoret har granskat stadens arbete för att motverka välfärdsbrott inom hemtjänst och daglig verksamhet där äldrenämnden granskats avseende hemtjänst.

Revisionskontorets samlade bedömning är att staden har påbörjat ett arbete för att motverka välfärdsbrott och att förvaltningarna i huvudsak arbetar enligt det ansvar som respektive nämnd har inom ordinarie processer.

Äldrenämnden rekommenderas att:

- Dokumentera rutiner för kontroller av hemtjänstutförare.
- Se över vilka kontroller vid avtalsförvaltning som behöver dokumenteras för att kunna bedöma avvikelser och utgöra underlag för eventuellt kommande utredningar av misstänkta välfärdsbrott.
- Vidta tillräckliga åtgärder vid misstanke om eller uppkomna brister hos utförare som uppmärksammas av till exempel

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) eller stadsdelsförvaltningarna (kvarstående rekommendation från tidigare granskning).

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/50-2 Tjänsteutlåtande Yttrande Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott
- ALD 2023/50-2.1 8. Bilaga 1 - Revisionsrapport 2023 nr1 Stadens arbete för att motverka välfärdsbrott

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 8

Dnr: ALD 2023/50

Revisionsrapport nr 1/2023 stadens arbete för att motverka välfärdsbrott

Nike Örbrink (KD)
Hugo Laigar m.fl. (M)
Margita Jacobsson (L)
Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

För oss är det en självklarhet att välfärdsbrottslighet ska bekämpas och att ingen olovligen ska sko sig på Stockholmarnas gemensamma skattepengar. Vi välkomnar således revisionsrapporten som belyser hur staden arbetar med att motverka brottsligheten inom välfärden.

Vi noterar i sammanhanget att den rödgröna majoriteten har ett budgetuppdrag för 2023 att framtiden för LOU inom äldreomsorgen och socialtjänsten ska utredas. Vi ställer oss frågande till avsikterna i utredningen då inga andra upphandlade funktioner inom stadens verksamhet lyfts med avsikten att stävja välfärdsbrottslighet. Detta föranleder således en oro för att välfärdsbrottslighet kommer utgöra ett svepskäl för att fortsätta en ideologisk återkommunalisering av välfungerande, uppskattade och laglydiga verksamheter inom omsorgen.

För att hantera välfärdsbrottsligheten måste politik, förvaltning och stockholmare gemensamt ta detta på allvar inom alla verksamheter som är i riskzonen.

§ 9**Upphandlingsdokument för central
entreprenadupphandling 2024 avseende Linnégårdens
vård- och omsorgsboende**

ALD 2023/67

Beslut

Upphandlingsdokument för central entreprenadupphandling 2024, avseende Linnégårdens vård- och omsorgsboenden godkänns.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad införde ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden den 1 juli 2008. Kommunfullmäktige beslutade i samband med detta att vård- och omsorgsboenden, i förekommande fall, ska upphandlas genom centrala entreprenadupphandlingar.

I budget 2023 beslutades att ansvaret för genomförande av centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden flyttas över från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Det är därmed äldrenämnden som nu ansvarar för centrala entreprenadupphandlingar.

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade den 15 december 2022 att föreslå kommunstyrelsen att central upphandling ska genomföras avseende driften av Linnégårdens vård- och omsorgsboende. Förslaget remitterades till äldrenämnden som beslutade om ärendet den 31 januari 2023. Kommunfullmäktige beslutade att godkänna förslaget till att upphandla driften av Linnégårdens vård- och omsorgsboende genom en central entreprenadupphandling den 6 mars 2023.

I enlighet med äldrenämndens beslut den 21 februari 2023 om ändrad delegationsordning, ansvarar förvaltningschef för äldreförvaltningen att genomföra beslutad entreprenadupphandling, vilket även omfattar att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal i enlighet med

tilldelningsbeslutet. Det är dock äldrenämnden som beslutar om upphandlingsdokument som ligger till grund för central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden.

I enlighet med uppdraget har äldreförvaltningen, i samarbete med Östermalms stadsdelsförvaltning och stadsledningskontoret, utarbetat ett förslag till upphandlingsdokument.

Upphandlingar av entreprenad drift av stadens vård- och omsorgsboenden genomförs enligt lag om offentlig upphandling (LOU). När avtal är tecknat överläts förvaltning och uppföljning av avtal till den stadsdelsnämnd där boendet är beläget.

Upphandlingen avser verksamhetsdrift av Linnégårdens vård- och omsorgsboende och innebär att entreprenören ska ge service, omvårdnad, aktiviteter och hälso- och sjukvård till de enskilda som bor på detta boende.

Avtalstiden är från och med den 1 februari 2024 till och med den 31 januari 2027. I förslaget till upphandlingsdokument finns förlängningsklausuler som i möjligaste mån är anpassade till att fastigheten är i behov av stamreovering under den senare delen av den kommande avtalsperioden, dock ännu utan närmre tidsplan för detta.

Stadens samlade erfarenheter av tidigare centrala entreprenadupphandlingar och stadsdelsnämndernas kunskap från uppföljning av befintliga avtal, har tagits till vara för att vidareutveckla och förtydliga upphandlingsdokumentet.

Mot bakgrund av att en central entreprenadupphandling genomfördes i slutet av 2021, har det nu aktuella upphandlingsdokumentet inte behövts anpassas så mycket utifrån nya förutsättningar som tillkommit sedan dess. En del omformulerade, nya och/eller utökade krav har dock tillkommit.

§ 10**Central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden**

ALD 2023/73

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till vård- och omsorgsboende att ingå i kommande central entreprenadupphandling och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att ge äldrenämnden i uppdrag att ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenad drift för det vård- och omsorgsboende som anges i detta ärende.

Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att äldrenämnden får justera antalet boenden om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara uppenbart olämpligt att inkludera boendet, eller om något ytterligare boende ska läggas till i upphandlingen.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 2, uppdrar äldrenämnden till äldreförvaltningen att genomföra upphandlingen i enlighet med äldrenämndens delegationsordning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M), Margita Jacobsson (L) och Thomas Wihlman (C) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande från Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad införde ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden den 1 juli 2008. Kommunfullmäktige beslutade i samband med det att driften av vård- och omsorgsboenden, i förekommande fall, ska upphandlas genom centrala entreprenadupphandlingar. Beslut om vilka vård- och omsorgsboenden som ska ingå i en central entreprenadupphandling fattas av kommunfullmäktige.

I budget 2023 beslutades att ansvaret för genomförande av centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden åter flyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden.

I detta ärende föreslås Hornskrokens vård- och omsorgsboende, inklusive Pensionat Hornskroken, ingå i kommande central entreprenadupphandling. Verksamheten drivs sedan den 1 februari 2021 på entreprenad av Stiftelsen Stockholms sjukhem. Organisationens styrelse har dock beslutat att inte förlänga entreprenadavtalet med Stockholms stad.

Äldreförvaltningens bedömning är att Hornskrokens vård- och omsorgsboende lever upp till kraven angående fastighetens status gällande bland annat boendestandard och arbetsmiljö och ser därmed inga hinder för en förnyad upphandling av driften.

Södermalms stadsdelsnämnd har i sitt beslut även framfört en rekommendation om att upphandlingen genomförs som en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i lag om offentlig upphandling (LOU). Detta i syfte att främja idéburna organisationer.

Mot bakgrund av att det finns flera idéburna aktörer som är verksamma inom äldreomsorgen i Stockholmsområdet ser äldreförvaltningen inga hinder att genomföra en reserverad upphandling avseende driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende.

Det nuvarande entreprenadavtalet avseende Hornskrokens vård- och omsorgsboende löper ut den 31 januari 2024. Mot bakgrund av att det tar minst ett år att genomföra en entreprenadupphandling, från start till ett eventuellt nytt övertagande, behöver arbetet med att ta fram ett upphandlingsdokument påbörjas omgående. Tyvärr finns det dock en uppenbar risk för att en eventuell ny entreprenör inte kommer att hinna ta över driften från och med den 1 februari 2024.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/73-1 Tjänsteutlåtande Centralupphandling av vård- och omsorgsboenden
- ALD 2023/73-1.1 10. Bilaga 1 - Tjänsteutlåtande till Södermalms sdn, Drift Hornskrokens av vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken

- ALD 2023/73-1.2 10. Bilaga 2 - Protokollsutdrag §15 den 23 mars 2023 Södermalms stadsdelsnämnd Drift av Hornskrokens vård- och omsorgsboende

Äldrenämnden 25 april 2023

Ärende 10

Dnr: ALD 2023/73

Central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden

Nike Örbrink (KD)

Hugo Laigar m.fl. (M)

Margita Jacobsson (L)

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet beklagar att Stockholms sjukhem inte avser fortsätta driva Hornskrokens vård- och omsorgsboende, inklusive Pensionat Hornskroken. Boendet har fungerat väl och varit uppskattat av de boende. Våra partier ser även positivt på att kommande entreprenadupphandling görs reserverat för idéburna organisationer.

Vi noterar dock i ärendet att Stockholms sjukhem lämnar den 31 januari 2024 och att ny aktör troligtvis inte kommer finnas på plats i anslutning till detta. Vi menar att det behövs en tydlig plan för övergångsperioden som säkerställer att de boende inte hamnar i kläm. Genom att göra en reserverad upphandling kommer antalet anbud att bli färre. Därför riskerar man att hamna i en position där de boende, deras anhöriga och personalen får leva i ovisshet under en längre tidsperiod. Därför uppmanar vi styret att presentera en tydlig plan för övergången från Stockholms sjukhem och en eventuell ny aktör. Allt annat vore respektlöst mot såväl äldre som personal och anhöriga.

§ 11**Remiss av Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja (SOU 2023:5)**

ALD 2023/46

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Slutbetänkandet Från delar till helhet – Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja (SOU 2023:5) lämnades i januari 2023. Den bygger på delbetänkandet, Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93). Samsjuklighetsutredningen föreslår i sitt slutbetänkande, hur en ny tvångsvårdslagstiftning ska utformas när det gäller personer som har skadligt bruk eller beroende. Det är en omfattande reform som inte kan brytas ut från utvecklingen i hälso- och sjukvården och socialtjänsten i övrigt.

I slutbetänkandet pekar samsjuklighetsutredningen bland annat ut tre principer för inriktningen på de förslag om tvångsvård för skadligt bruk eller beroende som den lämnar.

1. Tvångsvård för skadligt bruk eller beroende ska ges samordnat med annan psykiatrisk vård och vara en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja.
2. Tvångsvård ska användas för att förhindra dödsfall och allvarlig sjukdom.
3. Verksamheter som bedriver heldygnsvård med tvång ska vara i ständig utveckling för att göra vården så trygg och meningsfull som möjligt.

Äldreförvaltningen ser att det finns kommande utvecklingsbehov för att kunna möta personer med skadligt bruk eller beroende samsjuklighet utifrån den nya reformen. Det finns ett behov av att utveckla nya och komplettera befintliga boendeformer, kompetensutveckla medarbetare så att arbetssätt grundar sig på de metoder som har evidens för den aktuella målgruppen.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/46-2 Tjänsteutlåtande Remiss av Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja
- ALD 2023/46-2.1 11. Bilaga 1 sou-2023_5-tvangsvarden-som-en-del-av-en-sammanhallen-och-personcentrerad-vardkedja(1109345)

§ 12

Upphandling av lokalvård för Äldreförvaltningen

ALD 2023/28

Beslut

Äldrenämnden beslutar att upphandla lokalvård i fastigheten Uppbådet 1.

Äldrenämnden uppdrar åt äldreförvaltningen att genomföra upphandling av lokalvård.

Äldrenämnden uppdrar till äldredirektören att fastställa upphandlingsdokument och besluta om tilldelning samt teckna avtal med utvald leverantör.

Äldrenämnden uppdrar till äldredirektören att utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägning, kompletteringar och/eller tillägg till avtalet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av äldreförvaltningens flytt till gemensamma lokaler behöver lokalvård upphandlas.

Äldreförvaltningen hyr cirka 2300 kvm kontorsyta, cirka 20 kvm förrådsyta och 320 kvm garage och blir därmed byggnadens största hyresgäst. I huset hyr även kulturförvaltningen (ett bibliotek) och Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning (Ungdomens hus och Medborgarkontor) lokaler. Äldreförvaltningen kommer att samordna lokalvården för husets hyresgäster. Yta för städning blir därmed 3400 kvm.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/28-2 Tjänsteutlåtande Upphandling av lokalvård för äldreförvaltningen
- ALD 2023/28-2.1 12. Bilaga 1 - Lokalvård Äldreförvaltningen anbudsinbjudan
- ALD 2023/28-2.2 12. Bilaga 2 - Offererade priser
- ALD 2023/28-2.3 12. Bilaga 3 - Förteckning över lokaler
- ALD 2023/28-2.4 12. Bilaga 4 - Frekvens
- ALD 2023/28-2.5 12. Bilaga 5 - Formulär referensuppdrag
- ALD 2023/28-2.6 12. Bilaga 6 - e-handel och fakturering Tjänster
- ALD 2023/28-2.7 12. Bilaga 7 - Elektronisk adress och PEPPOL-ID

§ 13**Fyllnadsval till det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshindersfrågor**

ALD 2023/81

Beslut

Äldrenämnden godkänner inval av Micaela Kedhammar till det gemensamma funktionshinderrådet för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden för återstående tid av mandatperioden.

Beslutet översänds till socialnämnden och överförmyndarnämnden.

Förslag till beslut

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Funktionsrätt Stockholms stad har översänt förslag till fyllnadsnominering till den vakanta platsen i nämndernas gemensamma råd för funktionshindersfrågor för perioden 2023-2026. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner fyllnadsnominering enligt förslag från Funktionsrätt Stockholms stad.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/81-1 Tjänsteutlåtande Fyllnadsval till funktionshindersrådet
- ALD 2023/81-1.1 Bilaga 1 - Fyllnadsval till funktionshinderrådet

§ 14
Anmälan av månadsrapport för mars 2023
ALD 2023/35

Beslut
Äldrenämnden lägger månadsrapporten till handlingarna

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/35-3 Anmälan av månadsrapport för mars 2023

§ 15

**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppens (FG)
sammanträde den 19 april 2023**

ALD 2023/74

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/74-1 Förvaltningsgruppens protokoll 2023-04-19

§ 16**Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens
pensionärsråds (KPR) sammanträde den 18 april 2023**

ALD 2023/14

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/14-7 Protokoll nr 4 KPR 2023-04-18

§ 17

Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 20 april 2023

ALD 2023/15

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/15-7 FH-rådets protokoll 20 april 2023

§ 18

Anmälan av beslut fattade på delegation mars 2023

Inga beslut fanns att anmäla

ALD 2023/23

§ 19
Övriga frågor

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Erik Robert,Mjörnberg	2023-05-04
Karin Rebecka Nike Benedikta,Örbrink	2023-05-02